

BUDAPEST mintha már nem félne a színéktől. Volt idő – aki már régebb óta fiatal, az emlékszik rá –, amikor egy-egy körüti sortatarozás képes volt szívbénulás-közei állapotba taszítani a porszürke vakolatokhoz szokott lakosságot. A homlokzatokat sok száz méterrel hirtelen eluraló pinkék, égszínkékek és jajzöldek határozottan megrémítették azokat, akik még a televízióban is csak a fekete különböző árnyalatait láthatták.

A régi várost kizárólag a fotók fekete-fehérjében ismerő budapestieknek jó néhány évtizeden át hiába is magyarázták volna a helyreállító építésszek, hogy házaik, utcáik valamikor színpompásak voltak. Így aztán máig emlékezetes, hogy fél Budapest összeszaladt és döbbenet nézett, amikor a köztereket meghatározó tojáshéjszín és a törtfehér közé szinte berobbant az Izabella utcában eredeti formájában helyreállított Sonnenfeld Mór-féle szecessziós bérház. Spiegel Frigyes és Weinreb Filöp aranyló pávákat és női aktokat, zöld életfákat, rőt rókákat és fényes napkorongokat álmodott a homlokzatra, s amikor mindez egy évszázad múltán kibújtt a pergő, sűrű vakolat alól, még a trolik is lelassítottak a meglepetéstől.

Innen viszont már nem volt megállás, a színek visszanyerték régi szerepüket a városi térben. Míg korábban csak olyan városszéli létesítmények esetében mertek az építésszek merész árnyalatokkal próbálkozni, mint mondjuk a rákospalotai szemétegető – az ott alkalmazott élénk sárga szándékoltan a belvárosi villamosokat idézi –, az utóbbi évtizedekben a látóhatáron belül is feltűntek az emlékezetes foltok. Tessék csak a Műegyetem Q épületének erős terrakottájára vagy a Zeneakadémia Wesselényi utcai tanulmányi tömbjének mély bordójára gondolni.

Ilyen előkészítés után nem csoda, hogy a tűzfalfestmények már nem különösen lepték meg a polgárokat, sőt azonnal általános tetszést arattak. Különösen, hogy korábban egy egész nemzedék siratta a Kálvin téri foghíj beépítéskor eltűnt Fabulon- és Mino-reklámot: ezek a hatalmas mozaikképek, illetve festmények tereptárgynak minősülnek, azonosítják a tér egy-egy pontját, eligazítanak és felvidítanak. Hát még az Erzsébetvárost néhány év alatt benépesítő szellemes és tetszetős képek, amelyek gyakran fontos információkat is hordozva adnak új életet a kopott, vedlett tűzfalaknak.

Így vált – városi léptékekkel mérve – pillanatok alatt féltve őrzött értéké a varrómester-ség és a magyar-lengyel barátság emlékműve csakúgy, mint a legendás 6:3-ra emlékeztető festmény vagy az a kép, amely a Kazinczy utcában jelzi a bulituristáknak, hogy Budapest jóval nagyobb, mint az a három-négy utca, amelyet ők megismernek belőle. Hogy a pár év alatt megszületett több tucat alkotás mennyire hozzájárult a városképhez, azt jól mutatja, hogy amikor a hamar híressé vált legelső, a Dob utca 48. elképzelt „folytatását” ábrázoló festmény a vakolattal együtt leomlott a házfalról, aggódó bejegyzések özöne borította el a készítő, a Neopaint csoport Facebook-oldalát. És a nagyközönség valójában csak akkor nyugodott meg igazán, amikor a következő tavaszon a kép újragondolt változata körvonalazódni kezdett a magasban.

A színesedés ma már elvárás tehát – de nagy kérdés, hogy megengedhetik-e maguknak a városiak. Hiszen az élénk és tartós színek megjelenése a homlokzatokon ugyanúgy pénz kérdése is, mint a vakolathúmek, kovácsoltvas erkélyrácsok, tetődíszek, kupolák helyreállítása. Ma már szinte magától értődik, hogy ha egy lakóházat vagy középületet felújítanak, akkor az eredeti állapot minél hívebb felidézésére törekszenek. A gond csak az, hogy nem mindig telik rá: egy-egy igényesebb kivitelű homlokzat jó minőségű rekonstrukciója nem dobható csak úgy össze a közös költségből. Annak hátterét vagy komoly anyagi ráfordítással – például a közös tulajdonú tetőtér beépítésével – vagy jelentős összegű támogatás megszerzésével lehet megteremteni.

És pontosan ez az, aminek manapság egyre inkább híján van a város. Az a tény, hogy Budapest és kerületei egyre kevesebb pénzt kapnak vissza az itt befizetett adókból, azzal a következménnyel is jár, hogy mára igencsak elapadtak a források, amelyekből a kilencvenes-kétezres években a lakóközösségek még hozzájuthattak olyan kisebb-nagyobb összegekhez, amelyek okos beosztással néhány év után az egész ház megújulását eredményezték. Az önkormányzatoknak azonban egyre kevésbé telik erre, így nagy öröm, hogy legalább még néhány alapítóvány, magánszponzor áldoz a város „színesítésére”.

Olykor a szó legszorosabb értelmében. A Let's Colour Településszépítő Egyesület például majdnem egy évtizede hirdeti pályázatokat: a közösségek festéket nyerhetnek, amellyel aztán egy-egy leromlott, bánatos faldarabot kiszínezve hangulatosabbá varázsolhatják a lakókörnyezetüket. Így újult meg az újlipótvárosi Herman Ottó iskola tanuszodája is, amelynek pompás téglafala cínlapunkon látható. Ha ezt a kicsiny, de látványos kezdeményezést az önkormányzatok is követni tudnák, Erzsébetváros a maga vakolatdíszivel nem lenne többé fehér holló – színes lenne végre egész BUDAPEST

BUDAPEST

a városiakok folyóirata

Pro Cultura Urbis díj 2007

XLI. évfolyam, 4. szám
megjelenik minden hónap 15-én

Alapítva: 1945

I–III. évfolyam: 1945-1947
szerkesztő:

Némethy Károly, Lestyán Sándor
IV–XXVI. évfolyam, 1966-1988
szerkesztő:

Mesterházi Lajos, Fekete Gyula,
Vargha Balázs, Jávor Ottó, Szabó János

Főszerkesztő:

Buza Péter

Olvasószerkesztő:

Saly Noémi

Szerkesztőbizottság:

**Angelus Róbert, Buza Péter,
Hídvégi Violetta, Kirschner Péter,
N. Kósa Judit (publicisztika), Saly Noémi,
Sándor P. Tibor (archív fotó),
Török András (Simplicissimus Budapestje)**

Facebook oldalunk szerkesztője:

Vadász Ágnes

A szerkesztés műhelye
a Nagy Budapest Törzsasztal

A szerkesztőség levelezési címe:
1054 Budapest, Honvéd utca 3.

E-mail: budapestfolyoirat@summa-artium.hu

Honlap: www.budapestfolyoirat.hu

Kiadja

Summa Artium Nonprofit Kft.

Felelős kiadó: Török András

1054 Budapest, Honvéd utca 3.

Telefon: 318-3938, fax: 318-3938

Lapigazgató

Szűcs Andrea

A BUDAPEST partnere

a Városháza Kiadó

Kiadóvezető: Csomós Miklós

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

1088 Budapest, Szabó Ervin tér 1.

Telefon: 411-5000

Terjesztés:

Magyar Posta

Reklamáció: 318-3938

Tördelés:

Görög Gábor

Nyomdai munka:

Pharma Press Kft.

1033 Budapest, Szőlőkert utca 4/a

telefon: 577-6300, fax: 577-6362

ISSN: 1785-590x

Nyilvántartási szám: 2.2.4/237/2004

A borítón:

Publicisztika

(1. oldal)

A hátsó borítón:

A nercbundától Hervéig

(12. oldal)